

Rangschikking witte rand

De elementen zijn volgens een bepaald idee gerangschikt.

De blauwe lijn: Dit zijn de elementen die te maken hebben met het indelen van onderdelen op je foto: Keuze standpunt, kadrering, Compositie, Kijklijnen en Ritme.

De paarse lijn: hier zitten de 'sfeermakers' van je foto: licht, kleur, (on)scherpte, detaillering, beweging.

De groene lijn gaat over inhoud: manipulatie, persoonlijke expressie, Commentaar op..., symboliek en inhoudelijke contrasten.

Verband met de rode rand

Er is een verband aan te wijzen: de groene onderdelen zitten in de hoek "boodschap", de paarse in de hoek "esthetiek", de blauwe elementen bij "informatief".

Maar...dat houdt niet in dat je fiche in het rode vlak altijd in de buurt hoeft te liggen bij het fiche dat je op de witte rand legt. Het kan best zijn dat je bij een bepaalde foto kiest voor Esthetiek in het Rode vlak en Compositie in de witte rand.

Uiteindelijk gaat het om (het effect van) het gebruikte foto-element **op de foto die je aan het bespreken bent.**

FOTO-ELEMENT	WAT IS HET	WAT KAN HET EFFECT ZIJN (geen volledig overzicht want is afhankelijk van de foto)
Compositie (balans)	Het ordenen van elementen in je foto (b.v. symmetrisch/decentraal/over-all/driehoek)	Een symmetrische compositie geeft vaak rust. Een decentrale compositie maakt het beeld vaak spannender Een over-all compositie heeft geen duidelijk focus punt; je blik dwaalt over het beeld om alles te bekijken, kan als prettig of onrustig worden ervaren.
Lijnwerking (kijklijnen)	Lijnen, echt of denkbeeldig, helpen de blik van de kijker door het beeld heen	Als je ogen zigzaggend door het beeld gaan creëert dat vaak spanning of onrust. Een kronkelpad in het bos, leidt je ogen op een rustige manier naar het verdwijnpunt.
Ritme/ herhaling	Hierbij worden elementen op een manier herhaalt zodat er een patroon ontstaat. Die ordening kan strak of los zijn.	Herhaling geeft structuur en soms rust aan een foto, maar kan ook verrassend zijn, afhankelijk van het beeld.
Licht/donker Lichtinval/contrast	Licht is een belangrijk element; het bepaalt de verdeling van lichte en donkere tonen en dus het contrast. De lichtinval is de bron/richting waaruit het licht komt.	Licht kan in hoge mate de sfeer in de foto bepalen (denk aan een landschap in de ochtendmist (zachte tonen) of met een stralende zon (harde contrasten). Licht kan ook een rol spelen in plasticiteit van een foto (b.v. flits van voren geeft een plat effect; zijlicht geeft vorm) Lichte delen van een foto worden het eerst bekeken; het richt dus je aandacht van de kijker (naar de bedoelde plaats in de foto?) Licht kan een mysterieuze of dramatische sfeer oproepen (denk aan tegenlicht of clair-obscur, waarbij er één duidelijke lichtbron is (Rembrandt)) Licht kan een gevoel oproepen; donkere tonen aan de bovenzijde kan een drukkend gevoel oproepen; lichte tonen aan de bovenzijde een gevoel van vrijheid.
Kleur	Bij kleur onderscheiden we tint (pure kleur), helderheid (toevoeging zwart of wit) en verzadiging (toevoeging grijs).	Kleur kan de sfeer in een foto bepalen; denk aan koele of warme kleuren. Felle kleuren worden het eerst bekeken en sturen dus de blik van de kijker. Individuele kleuren roepen een gevoel op: groen geeft rust, rood geeft energie enz. (Kloppen de kleuren met het onderwerp/de boodschap?)

*Deze informatie kan vooraf aan de bespreking worden bekeken om de foto-elementen beter te leren kennen.

De methode is erop gebaseerd juist **niet te zitten lezen** tijdens de bespreking, maar spontaan te reageren op het foto-element dat je het meeste opvalt.

Als sommige begrippen onbekend zijn (zoals een fish-eye lens) kan op het internet volop informatie worden gevonden.

FOTO-ELEMENT	WAT IS HET	WAT KAN HET EFFECT ZIJN (Dit is geen volledig overzicht want het effect van een bepaald foto-element is afhankelijk van de specifieke foto)
(on)Scherpte/ scherptediepte	Scherptediepte is een maat voor het gedeelte van de gefotografeerde scène dat scherp afgebeeld is. Een grote scherptediepte betekent dat heel veel scherp is afgebeeld. Bij een kleine scherptediepte is een groot deel van de scène onscherp.	Scherpe gedeeltes van een foto worden het eerst bekeken en richten dus de aandacht van de kijker (naar de bedoelde plaats in de foto?). Onscherpte kan sfeer aan je foto geven, of vragen oproepen (wat zie ik?). Een foto die bewust geheel onscherp is kan een bepaald gevoel oproepen. Scherptediepte kan een gevoel van ruimtelijkheid oproepen.
Detailering/Textuur (stofuitdrukking)	Dit gaat over het kunnen zien van kleine onderdelen en het materiaal in een foto. Denk aan: kant, fluweel, bast van een boom, gepleisterde muren.	Textuur kan je meenemen in de beleving van de foto; het fluweel is zo gefotografeerd dat je het wilt aanraken. Textuur kan je helpen een foto te duiden; verkoelde verf vertelt dat er een brand heeft gewoed. Detailering geeft informatie over je onderwerp.
Beweging/tijd en timing	Beweging in een foto op verschillende manieren worden toegepast: bevrozen van de beweging, 'meetrekken', of de camera bewegen zodat alles onscherp is. Timing is het pakken van precies het juiste moment. Net ervoor of net erna levert een minder goede foto op.	Bevrozen van de beweging laat alles scherp zien en levert veel informatie over de scene. Bewegingsonscherpte kan dynamiek aangeven (aanrollende golven met lange sluitertijd). Bewegingsonscherpte waarbij alles onscherp is kan een bepaald gevoel oproepen. Timing helpt het 'verhaal' van de fotograaf te vertellen (doelpunt!) of helpt de compositie te optimaliseren (persoon in architectuurfoto)
Manipulatie/ beeldbewerking	Het aanpassen van een beeld met b.v. Photoshop. Hierbij kunnen b.v. filters of technieken het beeld overduidelijk veranderen. Er kan ook sprake zijn van een dubbelopname of het samenvoegen van verschillende foto's.	Beeldbewerking kan de bedoeling van de foto beter tot uitdrukking brengen. D.m.v. samengestelde beelden kan een nieuw individueel verhaal worden verteld. Manipulatie kan leiden tot originele en verrassende beelden. Een dubbelopname kan de sfeer van een foto bepalen of een gevoel oproepen.
Persoonlijke expressie	De hand van de fotograaf is hier duidelijk zichtbaar: alle elementen zijn zo gerangschikt dat ze samen een boodschap overbrengen en laten zien wat de fotograaf bezig houdt.	Hier vertelt de foto een individueel verhaal over de 'binnenwereld' van de fotograaf zoals vervreemding, angst, saamhorigheid, vrolijkheid, afkeer, herkenning, eenzaamheid, bewondering. Hij roept door zijn verhaal een emotie op bij de kijker.

FOTO-ELEMENT	WAT IS HET	WAT KAN HET EFFECT ZIJN (geen volledig overzicht want is afhankelijk van de foto)
Commentaar op omgeving/gebeurtenis	De hand van de fotograaf is hier duidelijk zichtbaar: alle elementen zijn zo gerangschikt dat ze samen een boodschap overbrengen en laten zien wat de fotograaf bezig houdt.	Hier vertelt de foto een individueel verhaal over de 'buitenwereld' van de fotograaf zoals een maatschappelijk thema ,politiek, milieu , armoede, geweld, ongelijkheid. Hij roept door zijn verhaal een emotie op bij de kijker.
Symboliek/ verwijzing	De fotograaf speelt hierbij met elementen uit de kunstgeschiedenis, andere fotografen of gebruikt algemeen geldende symbolen.	Hierbij kan het 'feest der herkenning' een rol spelen. Een 'melkmeisje van Vermeer' wordt op een eigentijdse manier gefotografeerd. Emoties kunnen worden vertaald in symbolen: een roos die wordt overhandigd staat symbool voor liefde, een klok voor vergankelijkheid, enz. Via een 'omweg' wordt de kijker betrokken bij het verhaal van de fotograaf en de emotie die hij probeert over te brengen.
Inhoudelijke contrasten	Hierbij valt meteen een contrast op in het verhaal van de fotograaf. Denk aan: <ul style="list-style-type: none"> • natuur-cultuur • arm-rijk • jong-oud • sportief-lui • hard-vertederend • humor 	Hier vertelt de foto een individueel verhaal over de 'binnenwereld' of 'buitenwereld' van de fotograaf. Hij roept door zijn verhaal een emotie op bij de kijker.
Keuze standpunt en objectief	De plaats van waaruit je de foto hebt genomen bepaalt je foto: stond je op ooghoogte of lag je op je buik. Ook de keuze van je objectief speelt een rol: gebruikte je een telelens of een fish-eye.	Door een juist gekozen standpunt kun je de bedoeling van je foto versterken: een politicus vanuit een laag standpunt straalt meer overwicht uit. Een laag genomen macrofoto neemt je mee in de beleving van de foto. Omdat je met een groothoeklens dicht op je onderwerp moet staan, heeft dat effect op de beleving van zo'n foto.
Kadrering/beeldformaat	Bij kadrering bekijk je hoe de foto is gemaakt en uitgesneden. Bij een open kader zijn onderdelen in de foto aangesneden, bij een gesloten kader houdt het beeld op bij de randen. Is er hierbij gekozen voor een vierkant formaat of juist niet? (beeldformaat)	Een open kader geeft vaak een gevoel van dynamiek; de aangesneden delen verwijzen naar onderdelen die niet op de foto staan. Een gesloten kader geeft vaak rust; alle belangrijke onderdelen zijn zichtbaar. De manier waarop een foto is aangesneden kan veel effect hebben op het richten van de aandacht van de kijker en de ervaring van het beeld; staat bij een portret het gezicht er helemaal op of is het aangesneden.